

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-15

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни
«МЕДІАЦІЯ В УКРАЇНІ»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, за
освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННП
Протокол № 04 від «22» січня 2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Медіація в Україні» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Мельничук Ю. І. – Рівне : НУВГП, 2020. – 21 с.

Укладач: Мельничук Ю. І., кандидат філософських наук, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Мельничук Ю. І., к.філос.н., завідувач кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
081 «Право»

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис навчальної дисципліни	4
1.2. Тематика практичних занять	6
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	7
2. Плани практичних занять	8
3. Самостійна робота студентів	10
4. Рекомендована література	19

Передмова

Правові конфлікти (спори) є невід'ємною частиною життя людини та суспільства загалом. Вимогою часу постає необхідність створення умов для вирішення спорів та захист охоронюваних законом прав та інтересів громадян. Вітчизняний та міжнародний досвід свідчить, що запровадження альтернативних методів врегулювання спорів поряд із системою правосуддя є найефективнішою передумовою вирішення правових конфліктів та спорів.

Уміння розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом є дуже важливим для суспільства, для миробудування. А для цього необхідно опанувати навички розв'язання конфліктів. Миробудування – це складний і тривалий процес. Він починається не з закінченням війни, а набагато раніше і продовжується після підписання мирної угоди. Основою миробудування, розв'язання конфлікту є діалог, а ефективним інструментом – медіація.

Альтернативне врегулювання спорів (АВС) - група процесів, за допомогою яких вирішуються спори і конфлікти без звернення до формальної системи судочинства. Саме такий спосіб – врегулювання спорів як недержавна система форм, прийомів, засобів вирішення правових спорів, яка ґрунтується на угоді сторін, характеризується універсальністю, гнучкістю, конфіденційністю, забезпечує швидке й ефективне усунення суперечностей між конфліктуючими особами.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є орієнтування студентів щодо альтернативних способів вирішення конфліктів, ознайомлення з механізмами, феноменами та закономірностями міжособистісної конфліктної взаємодії, методами управління конфліктами, а також набуття відповідних умінь і навичок. Відповідно завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у засвоєнні студентами основних засад відновного

правосуддя. Студенти повинні набути вміння вирішувати конкретні практичні питання, застосовуючи посередництво у конфліктах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з поняттям медіації (посередництва);
- вивчення правових аспектів можливості застосування альтернативного способу вирішення правових конфліктів (спорів);
- ознайомлення з основними документами, що уможливають застосування медіації;
- розвиток навичок вирішення різних правових конфліктів (спорів).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: національні та міжнародні документи, що регулюють порядок проведення процедури медіації; актуальні проблеми посередництва; основні правила проведення примирних процедур між учасниками юридичного процесу.

вміти: самостійно аналізувати наукову літературу з дисципліни; самостійно ставити наукові проблеми і шляхи їх вирішення; самостійно проводити порівняльно-правовий аналіз; самостійно вирішувати суперечки і конфлікти, використовуючи оптимальний спосіб ведення переговорів чи посередництва.

До основних форм роботи студентів із дисципліни «Медіація в Україні» належать такі:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових і додаткових наукових літературних джерел;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- виконання різних завдань проблемно-пошукового характеру;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;

- розв'язання кейсів;
- аналітичний розгляд наукових публікацій.

У процесі підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, проаналізувати відповідні навчальні літературні джерела, нормативно-правові аспекти.

Самостійні завдання з дисципліни студенти виконують з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, а також умінь щодо навчального матеріалу.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)
2	Тема 2. Медіація в різних видах судочинства
3	Тема 3. Історія розвитку інституту медіації. Перспективи для України
4	Тема 4. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів
5	Тема 5. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів
6	Тема 6. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів
7	Тема 7. Медіація як спосіб вирішення трудових спорів
8	Тема 8. Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

При виставленні оцінок (балів) враховуються, насамперед, знання, розуміння й уміння аналізувати поняття доказів, процесуальних джерел доказів: показань, речових

доказів, документів, висновків експертів у кримінальному провадженні, форм фіксування кримінального провадження, а також формування практичних навичок правильного застосування норм доказового права.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Медіація в Україні» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо

аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	Зараховано
74-81 балів	
64-73 балів	Зараховано
60-63 балів	
35-59 балів	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2.

Плани практичних завдань

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика медіації

Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)

1. Поняття медіації. Види медіації. Процедура медіації.
2. Принципи медіації.
3. Правове регулювання медіації.
4. Правовий статус медіатора.

Тема 2. Медіація в різних видах судочинства

1. Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду.
2. Медіація під час судового розгляду.
3. Медіація в адміністративному та кримінальному судочинстві.

4. Примирення в адміністративному процесі.
5. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі.

Тема 3. Історія розвитку інституту медіації. Перспективи для України

1. Медіація у Сполучених Штатах Америки.
1. Медіація у Великобританії.
2. Медіація в Німеччині.
3. Медіація в Австрії.
4. Медіація в Італії.
5. Медіація у Франції.
6. Медіація в Україні.

Змістовний модуль 2. «Медіація (посередництво) в різних сферах суспільного життя»

Тема 4. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів

1. Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи.
2. Медіація у спорах про право власності та інші речові права.
3. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності.
4. Медіація у спорах, що виникають з договорів.

Тема 5. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів

1. Медіація у спорах про недоговірні зобов'язання.
2. Медіація у договірних спорах. Медіація у переддоговірних, немайнових спорах.
3. Медіація у справах про банкрутство.
4. Спори, пов'язані з питаннями корпоративного управління.

Тема 6. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів

1. Медіація у спорах про визначення походження дітей.
Медіація у спорах про розірвання шлюбу.

2. Медіація у спорах про стягнення аліментів.
3. Медіація у спорах про поділ майна подружжя.

Тема 7. Медіація як спосіб вирішення трудових спорів

1. Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів.
2. Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів.
3. Особливості застосування медіації у даних спорах.

Тема 8. Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів

1. Види земельних спорів.
2. Розгляд і вирішення земельних спорів в позасудовому порядку.
3. Особливості медіації при вирішенні земельних спорів.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу, набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку інформації, прийняття рішень. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не варто дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення.

Самостійна робота є важливим засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вона передбачає опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і

методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та нормативних актів.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських занять), виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, складання плану та написання реферативної роботи;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що вносяться на самостійне вивчення.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти, виконання індивідуальних творчих завдань, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

3.1.Перелік тем для рефератів

Поняття «конфліктність» та його визначення.
Міжособистісні та групові конфлікти.
Внутрішні конфлікти.
Фази завершення та усвідомлення конфліктів.
Соціальні конфлікти.
Класифікації конфліктів
Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику.
Розгляд і вирішення земельних спорів в позасудовому порядку.

Особливості медіації при вирішенні земельних спорів.
Медіація в країнах англо-американської школи права
Медіація у Сполучених Штатах Америки.
Медіація у Великобританії
Медіація в країнах романо - германської школи права
Медіація в Німеччині.
Медіація в Австрії.
Медіація в Італії.
Медіація у Франції.
Види земельних спорів.
Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів
Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів.
Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів.
Медіація як спосіб вирішення трудових спорів
Медіація у сфері корпоративного управління
Загальні положення про охорону і захист корпоративних прав.
Спори, пов'язані з питаннями корпоративного управління.
Переваги медіації як способу захисту корпоративних прав.
Медіація у спорах про розірвання шлюбу.
Медіація у спорах про стягнення аліментів.
Медіація у спорах про визначення походження дітей.
Медіація у спорах про шлюбний договір.
Медіація у спорах про поділ майна подружжя.
Елементи медіації в рамках нотаріальних повноважень.
Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів
Медіація у спорах про недоговірні зобов'язання.
Медіація у спорах про право інтелектуальної власності.

3.2. Завдання

Опрацювати питання розвитку медіації (примирення) у різних країнах світу та/або застосування медіації при вирішенні різних видів спорів.

Виконується у формі мультимедійного видання – презентації із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем) і доповідається перед аудиторією.

Структура завдання наступна:

Вступ.

Теоретична частина.

Аналітична частина.

Дослідна (проектна) частина.

Висновки.

Перелік використаної літератури, статичної звітності.

Додатки.

У вступі слід обґрунтувати актуальність теми, рівень її теоретичного та практичного опрацювання, значення для вирішення практичних проблем в науковій сфері. Сформулювати мету завдання, аргументувати вибір об'єкта та предмета дослідження, а також охарактеризувати структуру роботи.

Обсяг вступу – 1 сторінка.

Теоретична частина. У ній потрібно аналізувати теоретичні напрацювання науковців, практиків у даній галузі з досліджуваної теми, творчо оцінити різні теоретичні підходи. Визначити свій підхід щодо подальшого використання конкретних теоретичних розробок.

Обсяг теоретичної частини – 4-5 сторінок.

Аналітична частина повинна базуватися на аналізі показників, тенденції їх зміни протягом 3-х останніх років із досліджуваної теми на підприємстві. При цьому виявити рівень реалізації теоретичних розробок на практиці, оцінити фактичний стан справ з науково-дослідною і конструкторською роботою на мікро- чи макрорівні. Дослідити основні чинники, які найбільше впливають на досліджувану проблему, зацентувати увагу на недоліках.

Обсяг розділу – 4-5 сторінок.

Дослідна частина передбачає пропозиції, обґрунтування, розроблення методології, шляхів і напрямків щодо вирішення проблеми, яка розглядається. На основі виявлених недоліків і досліджень, проведених у теоретичній частині, запропонувати науково-обґрунтовані та ефективні підходи усунення проблеми, можливість адаптації теоретичних досліджень до практики. У цьому розділі бажано навести конкретні техніко-економічні розрахунки з удосконалення науково-прикладної діяльності, відобразити елементи новизни.

Ця частина має найбільш вагоме значення при оцінці всього завдання.

Обсяг – 4-5 сторінок.

Висновки повинні містити короткий підсумок основних результатів дослідження, можливості їх використання у практиці.

Обсяг висновків – 1 сторінка.

Додатки є необов'язковими. До загального обсягу завдання вони не входять.

Список використаної літератури є обов'язковим. Розміщення літературних джерел здійснювати в алфавітному порядку згідно з ДСТУ-2015.

Також можна розробити завдання у формі мультимедійного видання – презентацію із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем).

3.3. Задачі

Обґрунтуйте, чи можливо застосувати процедуру медіації (примирення) у наведених нище ситуаціях.

1. Павло зобов'язаний за рішенням суду сплачувати аліменти на утримання своєї неповнолітньої дочки Світлани до досягнення нею повноліття. Всупереч рішення суду, Павло ухиляється від виплати грошових коштів, що призвело до заборгованості у розмірі більше, ніж в сукупності складає суму виплат за три місяці відповідних платежів.
1. Владислав перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння в нічну пору доби, проходячи повз будинок своєї колишньої співмешканки Ганни, силою вирвав зачинені на замок подвійні входні двері та незаконно проник до приміщення будинку, де на той час перебувала Ганна та почав їй наносити удари ногами, в результаті чого спричинив тілесні ушкодження від яких вона змушена була лікуватися протягом більше як три тижні.
2. Петро проник до вчительської кімнати. Відкривши одну із жіночих сумок, він заволодів гаманцем. Однак в той момент заглянула прибиральниця, яка відразу зреагувала на злочинний намір Петра. Вона намагалася

затримати зловмисника. Петро зрозумів, що його викрили, залишив викрадене майно й утік.

3. Тарас підійшов до неповнолітнього Гліба і попросив покататися на його велосипеді «Форестер», при цьому запропонував залишити щось у заставу. Останній погодився за умови, що той не від'їжджатиме від нього на відстань не більше 10 метрів. Тарас сів на велосипед і, проїхавши навколо будинку, поїхав до свого знайомого, де залишив велосипед, який наступного дня продав на ринку за 200 гривень, а гроші витратив у комп'ютерному клубі. Потерпілому була заподіяна матеріальна шкода на суму 1 тис. 500 грн.
4. 14-річна Катя поверталася зі школи додому. В автобусі вона познайомилася з 15-річною циганкою Терезою. Циганка попросила дівчинку вийти разом із нею на зупинці, щоб допомогти занести тяжку сумку додому. Коли дівчата вийшли з автобуса, їх зустріла мати циганки Зара, яка довго розповідала Каті, що над їхньою сім'єю нависла велика загроза, і що та повинна віддати їй усі вироби із золота та гроші, які є вдома. Лише тоді вона зможе зняти порчу з її сім'ї. Після цього всі троє поїхали додому до дівчинки. Тереза та Зара чекали біля під'їзду, а Катя зайшла додому, зібрала всі золоті вироби (усього на суму 6900 гривень) та гроші (1000 доларів США і 2000 гривень) і віддала їх для Терези та Зари. При цьому дівчинка не розуміла, що робить і не пам'ятала, як виносила гроші та золоті вироби і віддавала. Дайте кримінальноправову кваліфікацію діяння Терези та Зари.
5. Марія та Руслана виготовляли з використанням комп'ютерної техніки 10- та 20-гривневі купюри і виходячи із невисокого ступеня підроблення мали намір збувати їх окремим громадянам на ринку, розраховуючи, що ті темної пори доби не зможуть відрізнити підроблену купюру від справжньої. У справі встановлено, що саме в такий час вони збули підроблені купюри

6. Згідно з вироком, Єфима визнано винним у тому, що він, обіймаючи посаду директора ПП «Газ Стар», включив до податкового кредиту в декларації з податку на додану вартість за два місяці поточного року податкові накладні ТОВ «Лорен Трейд Груп», достовірно знаючи, що це товариство не є платником податку на додану вартість, що призвело до фактичного ненадходження до бюджету коштів у загальній сумі 3454379 грн.
7. Заступник генерального директора комерційного підприємства Сергій володів усією інформацією про підприємство, що становить комерційну таємницю. Товариш Сергія, президент іншої фірми Андрій попросив Сергія за велику винагороду передати йому відомості про підприємницьку та фінансову діяльність фірми-конкурента. Сергій прийняв пропозицію, виконав завдання, за що отримав 50 000 гривень.
8. 17-річний Михайло та 18-річний Тарас для полювання отримали від голови сільської ради картку добування диких звірів. У ночі, приїхавши на автомобілі на територію мисливського угіддя, розставили петлі та капкани для добування дички із використанням клею та анестезуючих принад. В результаті, здійснили полювання на мисливського звіра – кабана в кількості 1 штука; зайця-русака в кількості 10 штук, вовка – 2 штуки та мисливського птаха - фазана в кількості 20 штук.
9. Брати Семен і Олексій організували групу для нападу на квартири громадян. Пізніше до групи ввійшов Антон. Упродовж трьох місяців велися пошуки будинків, де живуть багаті люди. У цей період групою було придбано пістолет і 30 патронів до нього, виготовлено два фінські ножі. Використовуючи зброю, група проникла до квартири Матвія, який вчинив опір. Семен застрелив Матвія. Олексій фінським ножем завдав тяжкого тілесного ушкодження дружині Матвія, а Антон згвалтував малолітню дочку Матвія. Забравши

- гроші, коштовності та цінні речі – всього на суму 25 тис. грн., група залишила будинок. Семен, прийшовши разом з братом додому вночі, зізнався дружині, що вони вчинили напад на сім'ю Матвія, і попросив викинути в річку їхні черевики та замити сліди на кухні. Дружина виконала прохання.
10. Степан разом з Марком та Сергієм ввечері під'їхали до офісножитлового приміщення. Проникши всередину, вони викрали гладкодвоцівовку куркову мисливську рушницю австрійського виробництва 12 калібру, металеву валізу з набором посуду та мисливську нарізну вогнепальну зброю. Все викрадене склали в автомобіль та привезли до підвального приміщенні будинку Степана. У цьому ж підвальному приміщенні він також зберігав гвинтівку «Манліхер» калібру 8 мм виробництва Австро-Угорщини та гвинтівку невстановленого взірця 16-го калібру.
  11. Пенсіонер Архип, 65-років, під час осіннього збору врожаю в селі запросив декілька сусідських дітей віком 12-ти, 14-ти і 16-ти років допомогти йому зібрати врожай за гроші. Під час обіду, коли діти втомились, Архип запропонував їм для відновлення сил випити з ним трохи самогону. Внаслідок сп'яніння 14-ти річний хлопець отруївся і помер.
  12. Ніна відпочивала у місцевому кафе разом зі своїми подругами. Незабаром у кафе зайшов її знайомий Павло, який перебував у стані алкогольного сп'яніння та почав виражатися нецензурними словами. Обурена такою поведінкою Ніна зробила йому зауваження на що Павло почав до неї чіплятися та лаятися. З метою заспокоїти його дівчина схватила з прилавку кухоль пива та вилила його в обличчя хлопцеві. У відповідь, Павло розізлився та підійшовши до неї, схватив лівою рукою за волосся і наніс своєю правою рукою кілька ударів в область її обличчя після чого вийшов із кафе.
  13. У пункті пропуску «Устилуг» Ягодинської митниці, під час проведення митного догляду автомобіля, який

слідовав з Республіки Польща в Україну, у спеціально обладнаній схованці автомобіля, яким керував Віктор, правоохоронці виявили та вилучили понад 5 кг метамфетаміну, 1 кг амфетаміну, майже 1 кг димедролу, майже 2 тисячі таблеток МДМА масою понад 600 г та близько 100 грам кокаїну. Встановлено, що водія, який керував іномаркою, найняли Тарас, Павло та Людмила для того, щоб перевезти вказаний транспортний засіб із Литви до України. У місті Кам'янці-Подільському перевізника, якого використовували без його відома і згоди як наркокур'єра, мав зустріти мешканець області Григорій.

14. Інженер Сергій працював на одному із заводів міста. Використавши підроблений диплом про закінчення вузу, він влаштувався на роботу директором заводу в іншому місті, одержавши проїзні на дружину і двох дітей, які постійно проживали в тому місті, де Сергій одержав місце директора, і нікуди звідти не виїжджали. Крім того, Сергій, вже як директор заводу, дав вказівку виплатити своїй дружині Роксолані за лікарняним листком за післяпологовий період 950 грн., хоча вона на заводі не працювала.
15. Солдат Сергій проходив службу у військовій частині А3913 Збройних Сил України. У неділю, прибувши із звільнення в стані алкогольного сп'яніння, Сергій знаходився у приміщенні казарми сусіднього підрозділу. Після того, як черговий по полку капітан Микола пред'явив Сергієві вимогу покинути приміщення казарми, останній відмовився це зробити. Коли Микола та помічники чергового сержант Руслан та молодший сержант Борис спробували виштовхати Сергія із підрозділу, останній заподіяв кожному із них по декілька ударів рукою та ногою (збірник задач з кримінального права) та інші задачі.

4. Рекомендована література

4.1. Базова

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Типовий закон Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру від 24.06.2002. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_117
3. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України* від 03.10.2003. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 21. Ст. 135.
5. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України* від 02.05.2003. 2003. № 18. Ст. 144.
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-42, 42. Ст. 492.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 р. *ВВР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
8. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, / 35-36, 37 / Ст. 446.
9. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. Ст. 88.
11. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. № 40. Ст. 356.

4.2. Допоміжна

1. Брейтуэйт Д. Преступление, стыд и воссоединение. М.: Центр «Судебно-правовая реформа», 2002. 310 с.
2. Восстановительное правосудие / Под ред. И. Л. Петрухина. М., 2003. 196 с.

3. Геселев О. Зміна пануючого право розуміння як обов'язкова умова впровадження відновного правосуддя в Україні (філософсько-правовий аспект). *Право України*. 2010. № 3. С. 106–114.
4. Головка Л. В. Альтернативы уголовному преследованию в современном праве. СПб. : Юрид центр Пресс, 2002. 544 с.
5. Давыденко Д. Л. Из истории примирительных процедур в Западной Европе и США. Вестник Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации. М., 2004. № 1. С. 163 - 176.
6. Землянська В.В. Запровадження відновлюючих підходів: зміна поглядів на кримінальне судочинство. *Право України*. № 10. 2003. С. 154-156.
7. Зер Х. Зміна об'єктива: новий погляд на злочин та правосуддя. К.: «Пульсари», 2004. 224 с.
8. Зер Х. Введение в восстановительное правосудие. *Вестник восстановительной юстиции*. М., 2000. № 1. С. 5.
9. Зер Х. Восстановительное правосудие: новый взгляд на преступление и наказание: Пер. с англ. / Общ. ред. М. Карнозовой; Коммент. Л. М. Карнозовой и С. А. Пашина. М.: Центр «Судебно-правовая реформа», 1998. 350 с.
10. Маляренко В. Т., Войтюк І. А. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. № 8. 2004.
11. Медіація : підручник / Б. А. Лєко, Г. В. Чуйко. Чернівці : Книги - ХХІ, 2011. 462 с.
12. Райт М. Восстановительное правосудие – путь к справедливости. Симпозиум. К.: «Издатель Захаренко В.А.», 2007. 304 с.
13. Розвиток медіації в Україні. Польсько-українська співпраця: Зб.статей / Наук. ред. Войтюк І. А. К.: «Арт-бюро», 2004. 228 с.
14. Шамликашвили Ц. А. Медиация как альтернативная процедура урегулирования споров. Что необходимо знать судье, чтобы компетентно предложить сторонам обращение к процедуре медиации. М., 2010.160 с.
15. Стратегії забезпечення життєздатності відновних практик: механізм співпраці правової системи та громади заради

суспільної безпеки : посібник. К.: Видавець Захаренко В. О.,
2009. 224 с.

4.3. Інформаційні ресурси

1. Електронні наукові видання НБУ ім. В. І. Вернадського. URL:
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21CNR=20&Z21ID=

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій.
Велика Британія. URL:
<http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>

2. Юридична бібліотека Школи права Йелльського
університету. URL: <http://www.law.yale.edu/library/>

3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL:
<http://kmu.gov.ua>

4. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти
України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua> \